



21 decembrie 2016

Dj8 nr. 524

AVIZ
la proiectul de lege cu privire la actele normative
(nr.407 din 21 octombrie 2016)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat și, în conformitate cu articolul 54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, și cu prevederile Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 expune următoarele considerente.

I. ASPECTE DE ORDIN GENERAL.

1. Proiectul de lege a fost propus cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fiind aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1158 din 18 octombrie 2016, fapt ce corespunde cu art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice.

3. Elaborarea proiectului de lege a fost generată de necesitatea optimizării procesului de elaborare a actelor normative, în urma unor studii realizate, inclusiv de organisme internaționale. Astfel, în rapoartele OSCE și ODIHR privind evaluarea procesului legislativ, în Republica Moldova s-a decis elaborarea unui proiect de lege în acest sens.

4. Proiectul este o lege integră, ce comasează Legea nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative și Legea nr. 317-XV din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, în rezultatul adoptării proiectului de lege, acestea din urmă vor fi abrogate.

5. Conform notei informative implementarea proiectului de lege presupune cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului de stat. Însă în acest sens sunt deja preconizate surse financiare.

II. ASPECTE DE ORDIN JURIDIC ȘI DE TEHNICĂ LEGISLATIVĂ.

În articolul 2 "Noțiuni":

- considerăm oportun ca în articolul ce definește noțiunile de bază ale unui act normativ (definițiile) să fie prezentate fără numerotarea acestora;

- la lit.b) noțiunea de "*autor al proiectului actului normativ*" se va revedea și perfectă în contextul legislației în vigoare. În conformitate cu art.23 și art.6 al proiectului de lege se stabilesc categoria actelor normative și subiecții ce au dreptul de a elabora proiecte de acte normative, în acest sens considerăm oportun de a revedea această definiție, întrucât redacția existentă în proiect restrânge cercul subiecților, reducând numărul acestora doar la cei cu drept de inițiativă legislativă, prevăzuți de art.73 din Constituție;

- la litera e) ținând cont de faptul că Legea nr. 235-XVI din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător stabilește expres obligativitatea efectuării analizei impactului de reglementare, cuvântul "prevederile" se va substitui cu cuvântul "cerințele";

- la lit.f) sugerăm autorilor introducerea unor prevederi ce ar reglementa și noțiunea de "analiză ex-post";

- la litera g) ce definește noțiunea de "*Registrul de stat al actelor juridice*" cuvintele "prevăzute de Guvern" se vor exclude. În conformitate cu CONCEPȚIA Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al actelor juridice al Republicii Moldova", Registrul de stat al actelor juridice al Republicii Moldova reprezintă un ansamblu sistematizat al datelor despre **toate categoriile actelor juridice** adoptate de către autoritățile publice, este destinat pentru evidența și difuzarea informației despre **actele juridice ale Republicii Moldova**, iar actele juridice după aprobare de către autoritățile emitente, **urmează a fi incluse în mod obligatoriu în Registrul**.

În acest sens, Guvernul, prin intermediul Ministerului Justiției, este posesorul Registrului de stat al actelor juridice, nu decide ce acte să publice în Registrul nominalizat, ci are obligativitatea să publice toate actele juridice.

La aceeași literă sintagma "datelor" se va substitui cu sintagma "acestora";

- la litera i) după cuvântul "republicarea," se va completa cu cuvântul "rectificarea";

- la litera j) cuvântul "suferite" se va substitui cu cuvântul "operate".

Articolul 3 "Principiile procesului de elaborare a actelor normative":

- la alin. (1) principiile se vor supune prelucrării redacționale și se vor expune în dependență de gradul de importanță a acestora la momentul elaborării actelor normative. Astfel, principiul "respectării ierarhiei actelor normative" va fi precedat de principiile "constituționalității" și "respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului";

- la alin. (3) în final cuvintele ", în conformitate cu art.31" se vor exclude, or art.31 din proiectul de lege nu prevede principiile și normele dreptului internațional și nici ale legislației Uniunii Europene;

- este oportun de a completa cu un alineat nou care va prevedea că la elaborarea actelor normative în domeniul bugetar-fiscal se respectă procedura stabilită la art.131 din Constituție.

În conformitate cu principiul respectării ierarhiei actelor normative, propunem autorului poziționarea articolului "Constituția Republicii Moldova și legile constituționale" **după articolul 7** din proiectului de lege, cu renumerotarea respectivă și ulterioară a articolelor 8 și 9.

În **articolul 8 "Legea"** după cuvintele "Regulamentul Parlamentului" se va completa cu cuvintele " aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996".

Articolul 10 "Legile organice":

- alin. (2) se va exclude.

- la alin.(3) :

•întru conformarea proiectului de lege la prevederile art. 36 alin.(3) din Constituție, la **lit.e)** după cuvântul "sănătății" se va completa cu fraza " și mijloacele de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii organice";

• la lit.s) sintagma "procedura penală," și "și statutul procurorilor" se vor exclude. Acest fapt permite concordanța prevederilor lit.s) cu articolul 124 alin.(3) din Constituție;

• lit.v) se va exclude;

• se va completa cu o literă nouă, care va statua că prin lege organică se stabilește modul de organizare și de desfășurare a alegerilor, fapt ce va corespunde art.61 alin.(2) din Constituție.

- se va completa cu alin.(4) cu următorul conținut "Nu se admite adoptarea de legi organice în alte domenii decât cele prevăzute de Constituție și prezenta lege".

- se va completa cu alin.(5) cu următorul cuprins "Codurile fac parte din categoria legilor organice".

Articolul 12 "Hotărârile Parlamentului":

- cuvintele "cu caracter normativ" se vor exclude;

- la lit.a) după cuvântul "activității" se va completa cu "interne a Parlamentului și structurilor ce intră în componența sa și a" .

Articolul 13 "Decretele Președintelui Republicii Moldova" cu scop de rigoare redacțională cuvintele "stabilite de lege" se vor înlocui cu cuvintele "de competență stabilite pentru Președintele Republicii Moldova".

Articolul 14 "Hotărârile Guvernului":

- la alin.(1) după sintagma "se adoptă" se va completa cu "întru organizarea executării legilor";

- la alin.(3) se va exclude, întrucât institutul anexelor este reglementat în art.49 alin.(1) al proiectului de lege.

La articolul 15 "Ordonanțele Guvernului" alineatul (3) se va completa după cuvântul "procedura" cu cuvântul "elaborării".

În articolul 16 "Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome" la alin.(2) după cuvintele "executarea legilor" se va exclude virgula și se va completa cu cuvântul "și".

În alin.(1) al articolului 17 "Actele normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special" în final se va completa cu fraza "în Legea nr. 173-XVI din 22.07.2005 cu privire la prevederile de bază ale statutului juridic special al localităților din stânga Nistrului (Transnistria)".

Proiectul de lege se va completa cu un articol nou ce va reglementa caracterul superior și inferior al actelor normative (se subînțeleg actele secundare ce formează legislația secundară, adoptată întru executarea legislației primare), subordonarea actelor de nivel inferior celor de nivel superior, precum și interacțiunea actelor normative de același nivel.

Articolele 16-18 sînt articole ce prevăd actele normative ale autorităților publice centrale de specialitate și alte autorităților publice autonome, ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special, precum și ale autorităților administrației publice locale. Observăm că **în art.18.** "Actele normative ale autorităților administrației publice locale" la alin.(2) este prevăzut cazul contestării actelor ce contravin legislației. Considerăm că acest alineat urmează a fi exclus, deoarece nu este obiect de reglementare al acestei legi.

În cazul în care autorii insistă asupra menținerii acestui alineat, propunem completarea proiectului de lege cu un articol separat, ce va prevedea expres cazurile cînd și cum pot fi contestate actele normative, indiferent de cine a fost adoptat actul.

La articolul 19 "Sucesiunea competenței de adoptare sau emitere a actelor normative" în alin.(2) după cuvintele "aprobat sau" se va completa cu cuvîntul "emis".

La articolul 20 "Etapetele legiferării" la lit.a) din alin.(1) se va reformula în conformitate cu art.9 din Legea nr.239/13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Articolul 21 "Elaborarea proiectului de act normativ":

E necesar de dezvoltat situația în cazul cînd actul normativ elaborat este inițiativa legislativă a deputatului, pentru că în acest caz desemnarea persoanei responsabile sau formarea grupului de lucru poate să nu fie valabilă.

Cu referire la lit.e) propunem de a diviza textul acesteia prin atribuirea literei separate ce ar conține norme privind expertizarea proiectului de act normativ. Ar fi oportun de a include și necesitatea efectuării în unele cazuri a unei expertize efectuate de organizațiile specializate internaționale. La fel, propunem excluderea cuvântului "inclusiv" și includerea obligativității efectuării unei expertize juridice și anticorupție. Ce ține de expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, considerăm oportun de a menționa și necesitatea compatibilității cu tratatele internaționale la care RM este parte, cu normele dreptului public internațional. Sintagma "după caz" este vagă, lăsând spațiu pentru interpretări și necesită a fi concretizată întru corespunderea cerințelor tehnicii legislative.

La lit.f) considerăm necesară stabilirea obligativității includerii în tabelul de sinteză a tuturor obiecțiilor și propunerilor parvenite, inclusiv celor din partea societății civile cu acceptarea sau argumentarea respingerii acestora.

Alin.(2) urmează a fi revăzut la capitolul cine stabilește procedura și termenii de avizare expertizare și definitivare, în contextul normelor prevăzute în art.33 din proiectul de lege.

Articolul 22 "Sistemul informațional e-Legislație" la alin.(2) fraza "diferite versiuni ale proiectului la diferite etape ale elaborării acestuia" are o formulare ambiguă și întru evitarea unor situații incerte propunem substituirea cuvintelor "diferite versiuni ale" cu "toate versiunile".

Secțiunea a 2-a. "Inițierea elaborării proiectelor actelor normative" se va completa cu un articol nou "**Programele legislative**", acest fapt nu poate fi neglijat întrucât în scopul asigurării reglementării tuturor domeniilor de raporturi sociale, a transparenței procesului decizional, precum și pentru armonizarea actelor legislative cu legislația comunitară, Parlamentul adoptă programe de elaborare a actelor legislative.

La articolul 23 "Inițierea elaborării proiectelor actelor normative" alin. (2) stabilește subiecții ce pot iniția elaborarea proiectelor de acte normative. Acest alineat urmează a fi revăzut și atenționăm asupra faptului de acest drept beneficiază și Parlamentul cu organele sale de lucru (Biroul Permanent, Secretariatul Parlamentului), precum și Guvernul care poate iniția elaborarea proiectelor de acte normative nu doar prin intermediul ministerelor și altor

autorități administrative centrale. Iar la lit.g) cuvintele "de nivelul întâi și al doilea" se vor exclude, ca fiind de prisos.

Articolul 24 "Documentele de politici" la alin.(2) nu este clar din ce considerente la elaborarea, fundamentarea, avizarea, consultarea și adoptarea documentelor de politici se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative, dacă potrivit prevederilor alin.(1) documentele de politici nu fac parte din categoria actelor normative. Drept urmare, considerăm că acesta urmează a fi exclus, fiind aprobate de către Parlament sau Guvern, documentele de politici nu fac parte din categoria actelor normative și nu sînt obiectul de reglementare ale prezentului proiect de lege.

La **articolul 25 "Studiul de cercetare"** prevederile alin.(3) se răsfrîng și asupra APL. Considerăm că pentru actele normative ale APL procedura trebuie simplificată. Cuvîntul "pot" se va exclude întru eliminarea unor elemente de coruptibilitate.

Articolul 27 "Grupul de lucru pentru elaborarea proiectului de act normativ" la alin.(2) cuvintele "documentul de politici sau" se vor exclude.

Articolul 29 "Determinarea conceptului și structurii proiectului de act normativ":

- la alin. (3) cuvintele "se alătură, după caz," se vor înlocui cu cuvintele "se indică și";

- la alin.(7) urmează a fi revăzut termenul "concurs" întrucît pe tot parcursul textului proiectului de lege nu este nici o prevedere sau un articol ce ar reglementa elaborarea unui proiect de act normativ în bază de concurs. Drept urmare considerăm oportună excluderea termenului "concurs".

Articolul 30 "Nota informativă la proiectul de act normativ" :

- la alin.(1) prevederile de la lit.h) și lit.k) se vor inversa cu locurile;

- alin. (2) se va reformula, întrucît avizarea și consultarea publică, expertiza anticorupție, expertiza juridica sunt obligatorii, fapt ce impune obligațiunea de a le include în nota informativă, doar altfel de expertize precum și de compatibilitate cu legislația UE sunt după caz;

- alin.(5) are un caracter general și considerăm că nu-și are locul la acest articol, deoarece examinarea recomandărilor internaționale, practicii în domeniu,

precum doctrina juridică în materie este obligațiune ce trebuie respectată și luată în considerație încă de la etapa inițierii proiectului.

Articolului 31 "Armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene"

Modelul tabelului de concordanță este stabilit în anexă la Regulamentul privind mecanismul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1345 din 24.11.2006. Cu scop de precizie și întru respectarea cerințelor tehnicii legislative este oportun de a indica concret actul normativ aprobat de Guvern, astfel **la finele alin.(3)** al articolului nominalizat, după sintagma "Guvern" se va completa cu fraza "în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr. 1345 din 24.11.2006".

Articolul 32 "Avizarea, consultarea publică a proiectului de act normativ":

- articolul urmează a fi separat în alineate distincte, asigurîndu-i articolului o succesiune logică a ideilor și o coerență a reglementării situațiilor cînd și cum proiectul este supus avizării și consultărilor publice;

- alineatul (4) se va expune în redacție nouă după cum urmează "Proiectele de acte legislative înaintate de Președintele Republicii Moldova, de deputați și de Adunarea Populară a Găgăuziei se remit Guvernului spre avizare.";

-alineatul (6) stabilește că "sinteza obiecțiilor și propunerilor și sinteză recomandărilor pot fi incluse într-un singur document." Sugerăm autorului de a revedea această formulare, întrucît Anexa 2 și Anexa 3 au caracter diferit și nu este clara posibilitatea includerii acestora într-un document.

Articolul 33 "Avizele și termenele de avizare":

- alin.(1) se va revedea și reformula, întrucît Regulamentul Parlamentului la care se face trimitere prevede termenul de avizare de 30 de zile pentru proiectele înaintate oficial în Parlament în calitate de inițiative legislative, nu doar cele ale deputaților;

- alin.(2) la început se va completa cu fraza "Pentru actele normative, altele decît cele prevăzute de alin.(1)";

- alin.(3) nu sunt clare cuvintele "după caz". La alin.(4) nu este clar cîte zile presupune un "termen restrîns". Tot aici, este prevăzută publicarea proiectului în Sistemul informațional pentru avizare, ceea ce generează întrebarea: Va fi un sistem separat informațional pentru avizare? ori este vorba despre sistemul e-Legislație. Considerăm necesar de a concretiza despre care sistem este vorba.

Aceeași mențiune este și pentru art.38 alin.(1) care prevede " Sistemul informațional pentru expertizare";

- alin.(6) se va exclude. Nu putem crea situații ce ar permite neexecutare de către autorități a atribuțiilor stabilite de legislație, ținând cont ca avizarea de către autoritățile și instituțiile interesate este obligatorie. Această obiecție este valabilă și la alin.(3) din art.38 "Termenele de expertizare";

- alin.(8) nu este clară necesitatea avizării tuturor actelor normative cu sigla UE în regim prioritar.

Articolul 34 "Expertiza proiectului de act normativ" la alin.(5) considerăm că expertiza financiară este obligatorie și în cazurile proiectelor care au un impact asupra bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, bugetelor locale. Drept rezultat, cuvintele "bugetului de stat" se vor substitui cu cuvintele "bugetului public", necesitate ce reiese și din prevederile art.131 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova.

Se va completa cu alin.(9) care va prevedea că toate expertizele vor fi date cu anul când proiectul este înaintat spre adoptare. Acest fapt va exclude situațiile când expertizarea a fost efectuată cu 2-3 ani pînă la înaintarea proiectelor de acte normative Parlamentului sau Guvernului spre adoptare, or în cele multe cazuri într-o perioadă îndelungată survin schimbări atât în societate cît și în cadrul legal și drept consecință expertiza nu mai corespunde variantei finale a proiectului de act normativ, precum și scopurilor propuse inițial.

La articolul 37 "Expertiza juridică":

Din alin.(1) fraza "elaborate de către autoritățile publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome" se va exclude.

Luînd în considerare prevederile art.11 din Legea nr. 548-XIII din 21.07.1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și art.24 din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare ce stipulează că atât actele Băncii Naționale precum și a Comisiei Naționale a Pieței financiare nu se supun expertizei juridice a Ministerului Justiției, însă se transmit Ministerului Justiției spre a fi înregistrate în Registrul de stat al actelor juridice, recomandăm autorului operarea modificărilor în acest sens la alin.(5) substituind cuvîntul "înregistrării" cu cuvîntul "expertizării".

La articolul 38 "Termenele de expertizare" se propune revederea termenilor de expertizare, întrucît termenul de 10 zile, prevăzut de alin(1) îl considerăm

restrâns, iar acest fapt se poate răsfrânge negativ asupra calității expertizelor întocmite.

Articolul 40 "Dosarul de însoțire a proiectului de act normativ" la lit e) fraza "(inclusiv ale Centrului Național Anticorupție și Ministerului Justiției) și, după caz" se vor exclude, iar după cuvintele "societății civile," se va completa cu "dacă există".

Recomandăm de a completa articolul cu un alineat nou care va stabili ce se întâmplă când dosarul de însoțire a proiectului de act normativ nu este complet și nu conține toate actele prevăzute la lit.a)-g).

La articolul 42 "Titlul actului normativ" alin. (5) se va expune în redacție nouă "După adoptarea actului normativ , ca element de identificare , titlul se întregește cu un număr de ordine, la care se va adăuga anul în care a fost adoptat acesta".

În articolul 44 "Clauza de adoptare și clauza de armonizare" :

- alin.(4) fraza "care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene" se va înlocui cu cuvintele "cu sigla "UE";

- rezumăm necesitatea completării articolului cu o prevedere ce se va referi la faptul că clauza de adoptare a actelor normative adoptate de urgență (ex. angajarea răspunderii Guvernului) va cuprinde obligatoriu prezentarea elementelor de fapt și de drept ale situației extraordinare ce impune recurgerea la această cale de reglementare.

Articolul 48 "Dispozițiile finale". Considerăm oportun ca articolul obligatoriu să conțină norme ce țin de enumerarea concretă a articolelor care au fost preluate din actele comunitare care se transpun.

Articolul 49 "Anexele" alin.(3) cuvântul "corpul" se va substitui cu cuvântul "textul", iar sintagma "textul de trimitere" se va substitui cu "norma de trimitere".

Articolul 50 prevede "Atestarea autenticității actului normativ":

- alin.(1) stabilește o condiție obligatorie "indicarea locului adoptării actului normativ". Ținem să atenționăm că în cazul actelor normative ale autorităților publice locale, care sunt emise pe antetele autorităților respective nu se indică

locul adoptării actului normativ. Considerăm oportun revizuirea în acest sens a normei menționate.

- alin.(4) de revăzut care este data aprobării și adoptării hotărârilor Guvernului. Menționăm că, potrivit prevederilor Curții Constituționale nr.14 din 18.02.1999 hotărârile Guvernului sînt supuse următoarelor condiții de validitate: să fie emise (adoptate) de organul competent; să fie contrasemnate, atunci cînd legea o cere; *să fie emise cu respectarea procedurii de votare pentru actele adoptate de organul colectiv (trebuie să coincidă cu data aprobării acestuia în cadrul ședinței Guvernului)*; să fie publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și aduse la cunoștință celor interesați ș.a. Nerespectarea condițiilor de validitate la adoptarea sau emiterea acestor acte atrage nulitatea sau inexistența lor. **Pledăm pentru reglementarea** ce va stabili expres că "actele Guvernului poartă data ședinței Guvernului în care actul a fost aprobat. Data celorlalte acte normative este aceea la care au fost semnate".

Tot la capitolul "autenticitatea unui act normativ" considerăm necesar de prevăzut un articol ce va reglementa procedura de contrasemnare a actelor normative (hotărârile Guvernului, decretele Președintelui s.a.).

La articolul 51 "Articolul" alineatul (6) specifică care ar fi procedura de numerotare a alineatului, diviziunile și subdiviziunile articolului. În urma consultării Secției redactare din cadrul Secretariatului Parlamentului ținem să menționăm că procedura actuală de numerotare a articolului este mult mai eficientă și ușor de aplicat decît cea prevăzută în proiectul de lege nou. Propunem autorilor revizuirea acestui alineat pentru al face mai accesibil și mai aplicativ pentru viitor. Aceeași mențiune este valabilă și pentru alin.(3) din art.52.

Articolul se va completa cu un alineat nou ce va stabili că pentru claritatea, concizia și caracterul unitar al textului unui articol se recomanda ca acesta să nu fie format dintr-un număr prea mare de alineate.

În articolul 54 "Limbajul, ortografia și punctuația în actul normativ":

- se operează cu termeni precum "limba română" și "limba de stat". Astfel atenționăm asupra necesității uniformizării termenilor respectivi în prezentul articol precum și pe parcursul întregului text al proiectului de lege.

- alin.(2) după cuvintele "cu traducerea," se va completa "în dependență de categoria actului normativ", iar cuvintele "după caz," se vor exclude.

La articolul 55 "Trimiterea la alte acte normative" considerăm că textul alin.(2) nu este clar și urmează a fi redactat.

Articolul 56 "Intrarea în vigoare a actelor normative":

- la alin.(1) textul acestuia se va reexamina prin prisma concordanței cu art. 76 din Constituția Republicii Moldova, Legea nr. 173-XIII din 06.07.94 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale și Hotărîrea Curții Constituționale nr.32 din 29.10.1998;

- la alin.(2) cuvintele "Proiectele de acte normative" se vor substitui cu cuvintele "Legile adoptate", iar după cuvintele "tariful vamal" se va completa cu ", precum și legile de punere în aplicare a Titlurilor Codului Fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală";

- alin.(4) cu referire la modul de publicare a actelor normative, sustinem tendințele Guvernului de a promova Programul „e-guvernare”, sustinem și publicarea actelor normative în Registrul de stat al actelor juridice, ținut de Ministerul Justiției, cu toate acestea reamintim că modalitatea de intrarea în vigoare a legii este consfințită de legea supremă, care prevede în art.76 că "Legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei" și doar această publicare îi conferă actului normativ forță juridică. Tot aici, alineatul se va reformula ținând cont de consecutivitatea publicării actelor normative în monitoarele oficiale versus Registrul de stat al actelor juridice atât pentru actele normative ale autorităților publice centrale precum și ale celor locale.

Considerăm binevenit de a prevedea în proiectul de lege o condiție obligatorie ce va stabili expres că intrarea în vigoare a actului normativ nu va depăși termenul de un an de la data adoptării, or intrarea în vigoare ce depășește termenul de 1 an sau mai mult, în condițiile schimbărilor rapide sociale, economice și politice în societate pot genera efectuarea modificărilor și completărilor la textele ce nu au intrat în vigoare ori lipsa necesității intrării în vigoare a actului.

Capitolul V. Secțiunea 2. "Sistematizarea actelor normative" se va completa obligatoriu cu un articol nou ce va reglementa procedura de atribuire a numărului și datei actului normativ.

Articolul 61 "Actul normativ consolidat". Nu este clară redacția acestuia precum și necesitatea unui articol privind actul normativ consolidat, atîta timp cît

proiectul de lege prevede situațiile de abrogare a actului normativ, modificarea și completarea acestuia.

În alin.(3) din articolul 62 "Modificarea actului normativ" elementele structurale ale unui act normativ se vor expune în redacția prevăzută în alin.(3) din art.63.

Articolul 64 "Condițiile generale de modificare și completare a actului normativ":

- la alin.(4) după cuvintele "separat de modificare" se va completa cu cuvintele "sau de completare" , iar după sintagma "actul normativ de bază sau" se va completa cu fraza "lista actelor ce urmează a fi modificate sau completate".

- Considerăm necesar de a completa articolul cu alineate noi ce vor prevedea:

1. obligativitatea examinării de către autorități a cadrului legal existent privind necesitatea operării modificărilor și completărilor unor acte normative, care în final vor comasa într-un proiect consolidat proiectele de modificare și completare a unor acte cu același subiect. Acest fapt va permite excluderea situațiilor când câteva acte normative prevăd modificarea și completarea unui și aceluiși act normativ sau unui și aceluiși articol dintr-un act normativ.

2. situația când într-o frază se exclud mai multe cuvinte, sau mai mult de 30% din frază, fraza se va expune în redacție nouă. Acest fapt va facilita aplicarea corectă a procedurilor tehnicii legislative. Acest fapt este valabil și în cazul actului modificat esențial.

3. republicarea obligatorie dacă actul normativ a suferit modificări esențiale (mai mult de 40 % din conținutul actului).

Articolul 65 "Efectele dispozițiilor de modificare și de completare a actului normativ". Întru respectarea principiului stabilității actului normativ, în alin.(3) cuvintele ",de regulă," se vor exclude.

Articolul 68 "Condițiile generale de abrogare":

-la alin.(1) se va revedea a doua propoziție, întrucât nu este clar ce situație reglementează.

- considerăm că prima propoziție din alin.(2) vine în contradicție cu alin.(10) al acestui articol.

Din **articolul 69 "Momentul abrogării"** alin.(3) se va exclude.

Considerăm că proiectul de lege privind actele normative obligatoriu trebuie să prevadă **cazurile de suspendare parțială sau integrală a unui act normativ** (prin ce act se efectuează suspendarea, durata determinată, ce se întâmplă cu actul normativ la expirarea duratei de suspendare).

Articolul 70 "Actele normative declarate neconstituționale" se va reexamina și se va expune într-o altă redacție ținându-se cont de:

- actele normative declarate ilegale de către contenciosul administrativ, care au drept urmare abrogarea acestora.

- situația când până la remedierea deficienței de reglementare, constatate prin hotărârea Curții și înlăturarea viciului de neconstituționalitate, Curtea Constituțională poate dispune menținerea în fondul activ al legislației a unui act normativ sau a unei prevederi dintr-un act normativ care a fost declarat neconstituțional (*ex. Hotărârea CC nr. 17 din 19.05.2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 191 din Codul de procedură penală (liberarea provizorie sub control judiciar)*).

Poziția "Secțiunea a 3-a" se va redenumi în "Republicarea și rectificarea actelor normative".

Articolul 71 "Republicarea și rectificarea actului normativ". Întru respectarea tehnicii legislative considerăm că situațiile de republicare și de rectificare urmează a fi divizate și reglementate în modul corespunzător.

Articolul 72 "Interpretarea" în alin.(4) cuvintele "nota informativă" se vor substitui cu cuvintele "materialele dosarului".

În alin.(3) al articolului 73 **"Actele de interpretare și autoritățile abilitate cu dreptul de a interpreta actele normative"** după cuvântul "ordonanțelor" se va completa cu cuvintele "și hotărârile".

Articolul 74 "Acțiunea în timp a actului normativ" se va completa cu alineat nou ce va stabili prevederi privind actele normative cu aplicare limitată.

Propunem să se completeze **Articolul 76 "Monitorizarea implementării actelor normative"** cu un alineat nou cu privire la rapoartele de monitorizare a legilor (informație de reper va fi art.111 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/02.04.1996).

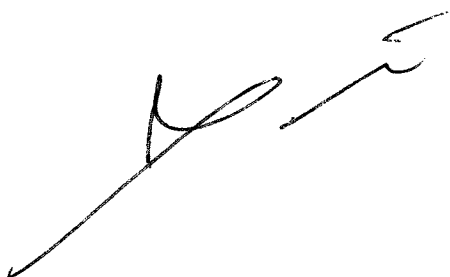
Articolul 78 se va redenumi după cum urmează "Elaborarea proiectelor de acte normative cu privire la încheierea, suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale".

La articolul 80 "Dispoziții finale" în alin. (3) legile ce sunt prevăzute spre abrogare urmează a fi expuse în ordine cronologică.

Articolul 81 "Dispoziții tranzitorii" în alin.(4) cuvântul "consolidate" se va exclude".

De asemenea, considerăm că proiectul de lege urmează a fi supus unor rectificări redacționale, unei corelări cu varianta rusă a proiectului de lege inclusiv cu respectarea tehnicii legislative.

În contextul celor relatate mai sus, cu operarea unor modificări, ce vor îmbunătăți calitatea proiectului de lege poate fi promovat în ședința plenară a Parlamentul, în cadrul căreia aleșii poporului se vor expune asupra oportunității adoptării proiectului de lege.



**Șeful Direcție
ION CREANGĂ**

Ex.: Viorica Stratiev
Tel.0.22.820.584